

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія
Викладач (-і)	Возняк Степан Володимирович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства
Контактний телефон викладача	099-194-00-15
E-mail викладача	stepanwozniak@gmail.com
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=1119
Консультації	Консультації проводяться відповідно до розкладу та графіку індивідуальних занять зі студентами
2. Анотація до курсу	
<p>Основна увага концентрується на розумінні становлення, розвитку і вирішення найзагальніших проблем людства протягом розвитку світової філософії, включаючи історію української філософської думки як невід'ємної складової духовної культури людства; формування гуманістичного потенціалу особистості, її високої духовності та загальної культури в умовах розбудови громадянського суспільства в незалежній Україні; оволодіння принципами діалектичного мислення як універсального методу пізнавальної діяльності; розвиток логічного мислення, здатності самостійно аналізувати складні явища суспільного життя; уміння свідомо використовувати наукову методологію в розв'язанні завдань професійної практики.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни «Філософія» полягає в історико-філософській та світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванні у студентів філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та розвиток у студентів вміння адекватно розуміти специфіку людського буття; вироблення бачення особливостей різноманітних філософських концепцій впродовж історичного розвитку філософії; засвоєння студентами змісту сучасних парадигм філософії; вироблення вміння розглядати практику мисленнєвого процесу в світлі філософського підходу до феномену людини.</p> <p>Завдання курсу полягають 1) у теоретичному узагальненні студентами історичного досвіду формування та становлення філософської думки; 2) в ознайомленні з фундаментальними питаннями філософії як на загальнотеоретичному, так і на сучасно-практичному рівнях. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фактичний матеріал по історії філософії: вихідні принципи, основні поняття, класифікації; • як відтворити логіку і обґрунтування найбільш авторитетних філософських концепцій; • осмислено-рефлексивно ставлення до образу людини як у самому собі, так і в іншому. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формулювати проблему, яка розглядається; • визначати вихідні підстави та зміст фундаментальних філософських концепцій; • порівнювати різні філософські концепції та фіксувати увагу на їх різноманітних інтерпретаціях; • фіксувати характер підходу до людського буття в залежності від системи цінностей і соціальної позиції автору опису. 	
4. Компетентності	

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

5. Програмні результати навчання

ПРН10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
Лекції	16
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
Самостійна робота	60
Всього	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	1	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Історичне розгортання філософської думки. Тема 1. Філософія як особлива сфера людського духу. Філософія як життєвий феномен та як спеціалізована професійна діяльність. Філософія та філософствування.	8 годин лекцій, 10 годин семінарських занять 2 години лекцій, 2 години семінарських занять	Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002.	8 годин самостійно ї роботи (опрацювання методичної коментуючої літератури, ведення термінологічного словника)	5	1-2 тижень навчання

<p>Людське буття в світі: характерні риси. Світогляд та філософія. Головні структурні одиниці світогляду: „людина” – „світ”. Міф як синкретична форма світогляду. Співвідношення релігії, науки, мистецтва та філософії. Характерні риси філософського мислення. Структура філософського знання.</p> <p>Тема 2. Зародження, розвиток та основні ідеї античної філософії: Особливості і культурно-історичного розвитку Давньої Греції та виникнення філософії. Розвиток ідей у натурфілософських школах (мілетці, Піфагор, Геракліт Ефеський, елеати, Демокріт, Емпедокл, Анаксагор). Зміна предмету та характеру філософствування у софістів. Життя Сократа як втілення філософії. Основні ідеї його</p>	<p>2 години лекцій, 2 години семінарських занять</p>	<p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Аристотель. “Метафізика”. Книга IV // Антологія світової філософії. Методичний збірник філософських текстів. Т.І. Ч.І. К: 1991 с.82-83. Аристотель. Категорії / Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): нач. посіб. – К.: Знання, 2009. – С. 88-98. Платон “Вчення про ідеї в “Парменіді” // Антологія світової філософії.</p>	<p>8 годин самостійної роботи (опрацювання методичної коментуючої літератури, ведення термінологічного словника)</p>	<p>5</p>	<p>3-4 тиждень навчання</p>
---	--	---	--	----------	-----------------------------

<p>філософії. Філософія Платона як синтез усіх попередніх концепцій. Ідеалізм Платона. Філософський ерос. Філософія Аристотеля як універсальний синтез. Логіка та метафізика Аристотеля. Культурно- історичні особливості епохи еллінізму та загальний характер філософії. Основні філософські школи та напрямки.</p> <p>Тема 3. Сутнісні виміри філософії у добу Середньовіччя, Відродження та Нового Часу. Епоха еллінізму – зустріч різних світоглядних систем. Порівняння античного та християнського світоглядів. Особливості середньовічного філософствування. Основні етапи. Основні ідеї та філософський зміст християнської апологетики. Вихідні ідеї та основні представники східної (грецької)</p>	<p>2 години лекцій, 4 години семінарських занять</p>	<p>Рассел Б. Історія західної філософії. – К: 1995.</p> <p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Філософський словник. /Під ред. М.М. Розенталя, П.Ф.Юдіна. – К., 1964. Рассел Б. Історія західної філософії. – К: 1995. Бекон Ф “Новий органон” //Антологія світової філософії. Методичний збірник</p>	<p>12 годин самостійно ї роботи (опрацюва ння методичної коментуюч ої літератури, ведення термінолог ічного словника)</p>	<p>5</p>	<p>5-6 тиждень навчання</p>
--	--	---	---	----------	---------------------------------

<p>та західної (латинської) патристики. Схоластика і містика – провідні напрями середньовічної філософії.</p> <p>Нові риси соціально-історичного та духовного життя доби Відродження. Провідні напрями та етапи: гуманістичний напрямок; неоплатонічний напрямок; натурфілософський напрямок.</p> <p>Характерні риси новоевропейського світогляду. Парадокс антропоцентричності свідомості. Гносеологічний характер філософії Нового часу. Раціоналізм та емпіризм. Френсіс Бекон як представник експериментально-досвідної гносеології. Рене Декарт як засновник новоевропейського раціоналізму. Англійська емпірична гносеологія. Бенедикт Спіноза та Готфрід Ляйбніц як представники раціоналістичної</p>	<p>2 години лекцій, 2 години семінарських занять</p>	<p>філософських текстів. Т.І. Ч.І. К: 1991.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>традиції Декарта. Монізм та плюралізм. Філософія Просвітництва. Загальна характеристика та історичні межі. Просвітництво як акт усвідомлення Європою самої себе. Нове бачення природи людського розуму.</p> <p>Тема 4. Німецька класична філософія та некласична філософія XX століття.</p> <p>Копернікан ський переворот в гносеології І.Канта. Антропологія та етика І.Канта. Філософія Г.Фіхте як філософія діяльнісного „Я”. Філософія тотожності Ф.Шеллінга. Абсолютний ідеалізм Г.В.Ф.Гегеля. Антропологічний матеріалізм Л.Фейербаха. Зміна парадигми філософського мислення. Ідеї розроблення „наукової філософії” у європейській філософії XIX століття. Ірраціоналістични й волюнтаризм А.Шопенгауера.</p>		<p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Філософський словник. /Під ред. М.М. Розенталя, П.Ф.Юдіна. – К., 1964. Рассел Б. Історія західної філософії. – К: 1995.</p>	<p>8 годин самостійно ї роботи (опрацюва ння методичної коментуюч ої літератури, ведення термінолог ічного словника)</p>	<p>5</p>	<p>7-8 тиждень навчання</p>
--	--	--	--	----------	---------------------------------

<p>Вихідні ідеї філософії С. К'єркегора. Ф.Ніцше як засновник „філософії життя”. Загальні особливості духовних процесів та розвитку філософії у ХХ столітті. Сцієнтистські напрями у філософії ХХ століття. Екзистенціальний напрям осмислення сутності людини та світу. Релігійний та атеїстичний варіанти. Основні ідеї філософської позиції З.Фройда. Вплив фройдизму на світову громадську думку ХХ століття. Філософська концепція неотомізму. Протестантська теологія як напрям релігійного філософствування. Російська релігійна філософія.</p> <p>Змістовий модуль 2. Фундаментальні проблеми сучасної філософії</p> <p>Тема 5. Проблема буття, людини та свідомості у філософії.</p>	<p>6 годин лекцій, 6 годин семінарських занять 2 години лекцій, 2 години семінарських занять</p>		<p>8 годин самостійно ї роботи (опрацювання методичної коментуючої літератури, ведення термінологічного словника)</p>	<p>5</p>	<p>9-10 тиждень навчання</p>
---	---	--	---	----------	------------------------------

<p>Філософський смысл проблеми буття. Життєві корені проблеми буття. Проблема буття в історико- філософському осмисленні. Сучасна наука про рівні та форми виявлення буття. Загальний смысл проблеми свідомості. Розкриття смыслових аспектів свідомості в процесі історичного вивчення її. Проблема походження свідомості. Ідеальний характер свідомості. Свідомість і мова. Таємничість буття людини. Необхідні та достатні умови існування людини. Концепції походження людини. Діяльність - вихідна основа людського буття. Структура діяльності. Співвідношення понять людина- індивід-особа- особистість- індивідуальність. Природне, соціальне, персональне, трансцендентне в людині. Феномен</p>	<p>2 години лекцій, 2 години семінарських занять</p> <p>2 години лекцій, 2 години семінарських занять</p>	<p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Філософський словник. /Під ред. М.М. Розенталя, П.Ф.Юдіна. – К., 1964.</p>	<p>8 годин самостійно ї роботи (опрацюва ння методичної коментуюч ої літератури, ведення</p>	<p>5</p>	<p>11-12 тиждень навчання</p>
--	---	---	--	----------	---------------------------------------

<p>людської особистості та проблема її онтологічного статусу. Вихідні характеристики людської особистості. Відношення Я-Ти, Я-Інший.</p> <p>Тема 6. Проблема знання, пізнання та методології у філософії.</p> <p>Поняття пізнання та його види. Рівні та форми пізнання. Проблема істини в пізнанні. Співвідношення абсолютної, релятивної та конкретної істини. Гносеологія та епістемологія. Природа знання.</p> <p>Сутність та структура методу як способу організації людської діяльності. Проблема методу та методології у сучасній філософії. Методи і форми наукового пізнання.</p> <p>Тема 7. Проблеми суспільства, моралі та міжпарадигмальних зв'язків у філософії.</p> <p>Поняття суспільства. Співвідношення суспільства та</p>		<p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Філософський словник. /Під ред. М.М. Розенталя, П.Ф.Юдіна. – К., 1964.</p>	<p>термінологічного словника)</p> <p>8 годин самостійної роботи (опрацювання методичної коментуючої літератури, ведення термінологічного словника)</p>	<p>5</p>	<p>13-14 тиждень навчання</p>
---	--	---	--	----------	-------------------------------

<p>природи. Суспільне та соціальне. Основні сфери суспільного життя. Людина і суспільство. Філософія історії як напрям філософського знання. Поняття історії. Історичний процес як реальність. Суб'єкт, рушійні сили, умови та чинники історичного процесу. Людина та історія. Роль особи в історії. Поняття цивілізації. Взаємозв'язок культури та цивілізації. Особливості сучасних проявів культури. Глобальні проблеми сучасної цивілізації. Поняття науки та техніки, особливості історичного розвитку науки та техніки.</p>		<p>Петрушенко В.Л. Філософія. – Львів, 2001. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2002. Філософський словник. /Під ред. М.М. Розенталя, П.Ф.Юдіна. – К., 1964.</p>			
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Усні та письмові відповіді – 35 балів Самостійна робота – 15 балів Залік – 50 балів</p>				
Вимоги до письмової роботи	<ul style="list-style-type: none"> - Своєчасність виконання навчальних завдань; - Повний обсяг їх виконання; - Якість виконання навчальних завдань; - Самостійність виконання; - Творчий підхід у виконанні завдань; - Ініціативність у навчальній діяльності. 				
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття має на меті активну усну та письмову спільну роботу із обробленим в рамках самостійної роботи матеріалом, і оцінюється за 5-ти бальною шкалою.</p>				
Умови допуску до	<ul style="list-style-type: none"> - Наявність виконаної у повному обсязі самостійної роботи 				

підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> - Наявність конспектів усіх першоджерел та одиниць коментуючої літератури, що пропонується протягом читання курсу - Присутність на усіх семінарських та лекційних заняттях
-----------------------	---

8. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Відвідування занять

Відвідування занять є необхідною складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції та практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття протягом двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п.5.1.2. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»)

9. Рекомендована література

Базова

1. Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. Філософія. Підручник. К., 2001.
1. Бойченко І.В. Філософія історії: Підручник для студ. Вищих навч. закладів. К.: Знання, 2000.
2. Возняк С.М., Голянич М.Ю., Москаленко Ю.М. Філософська думка України: імена та ідеї. Івано-Франківськ, 2003.
3. Воронкова В.Г. Філософія: навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004. 464 с.
4. Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник Л.Т. Левчук. К: 2000.
5. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальний посібник. Л.Т. Левчук. Третє видання. К: 2000.
6. Історія філософії України. Підручник / Тарасенко М.Ф., Русин М.Ю., Бичко І.В. та інші. К: 1994.
7. Кондзьолка В.В. Філософія і її історія. Львів, 1996.
8. Кримський С. Філософія – авантюра духу чи літургія смислу? / Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): нач. посіб. К.: Знання, 2009. С. 15-27.
9. Надольний І.Ф. Філософія: Навч. посіб. К.: Вікар, 2004.
10. Петрушенко В.Л. Філософія. Курс лекцій. К: “Каравела”, 2002.

Наукові публікації

11. Гончарук-Чолач Т. В. Гнасевич Н. В. Філософія знання і пізнання. *Журнал науковий огляд.* № 8(61), 2019. <http://oaji.net/articles/2019/797-1577639283.pdf>
12. Бутирська Т. О. Особливості пізнання сутності держави як форми. *Публічне адміністрування: теорія та практика*, 2019, Вип. 2(22). [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2019-02\(22\)/3.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2019-02(22)/3.pdf)
13. Хамітов Н.В., Крилова С.А. Феномен філософської публіцистики та соціокультурна відкритість академічної освіти і науки. С. 3-11. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/913812.pdf>

Викладач _____ Возняк С.В.